

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-4-142
Karar Sayısı : 08-47/663-257
Karar Tarihi : 24.7.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖR : Hale SAĞLAM

C. ŞİKAYET EDEN : Seğer Ses ve Elektrikli Gereçler Sanayi A.Ş.
Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi Mustafa Karaer Cd. No:24
16369 Bursa

D.ŞİKAYET EDİLEN: Birtaş Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Yeni Çamlıca Mh. Yedpa Ticaret Merkezi E Cd. No:150
Ümraniye/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Birtaş Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Birtaş) ve bayilerinin elektrikli korna piyasasına hakim olabilmek için teşebbüs birliği oluşturdukları ve rakiplerini pazar dışına itmek için maliyetin altında satış yaptıkları iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet dilekçesinde, elektrikli korna piyasasında faaliyet gösteren Birtaş'ın organizasyonu ile anılan şirket ve 30 şirket ortağının elektrikli korna piyasasına hakim olabilmek için teşebbüs birliği oluşturdukları ve rakiplerini pazar dışına itmek için maliyetin altında satış yaptıkları iddia edilmektedir. Şikayette yer verilen diğer hususlar ise:

- Birtaş 'ın internet sitesinde "bayilerimiz" kısmında ilan olunan otuz adet şirket ve şahıs işletmesinin, Birtaş'a ortak olan kişilere veya yakınlarına ait olduğu, dolayısıyla Birtaş ve bu işletmeler arasında organik bir bağ olduğu ve bu durumun söz konusu teşebbüslerin birlikte hareket ettiklerinin açık bir göstergesi niteliğinde olduğu,

- Anılan teşebbüs birliğinin, E tip onay işareti bulunması gereken kornalara CE işareti koyarak tüketiciyi yanılttığı, böylece E tip onay belgesiz kornalar piyasaya sürdüğü,

- Sattığı teknik mevzuata uymadan standartsız kornalar sayesinde maliyet avantajı sağladığı; böylece maliyetin altında satış yapabildiği ve bu yolla rakiplerini pazar dışına itmeye çalıştığı,

şeklindedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 20.6.2008 tarih, 3875 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 18.7.2008 tarih, 2008-4-142/İİ-08-HS sayılı İlk İnceleme

40 Raporu, aynı tarih, REK.0.08.00.00-110/209 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da, şikâyet konusu iddialara ilişkin olarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İlgili ürün pazarı, iddia konusu uygulamadan etkilenmesi muhtemel pazar olan "elektrikli sesli ikaz cihazları (elektrikli korna) pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

50 Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Değerlendirme

Şikâyet konusu eylemlerden ilki Birtaş'ın 4054 sayılı Kanun'a aykırı bir şekilde teşebbüs birliği oluşturması ve bu şekilde pazarda hakim duruma gelmesine ilişkindir. 4054 sayılı Kanun kapsamında bir eylemin ihlal niteliği taşıması için öncelikle o eylemi gerçekleştirenin teşebbüs veya teşebbüs birliği hüviyetinde olması gerekmektedir. Bu çerçevede öncelikle Birtaş'ın teşebbüs veya teşebbüs birliği olup olmadığı değerlendirilmiştir.

60 4054 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde teşebbüs birliği "Teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler" olarak tanımlanmıştır. Kanun'un lafzından tüzel kişiliği olsun ya da olmasın belirli bir amaca hizmet etmek için kurulan birliklerin teşebbüs birliği kabul edildiği anlaşılmaktadır. Teşebbüs birliklerinin belirlenmesinde önemli bir başka unsur ise oluşturulan birliğin süreklilik arz eden bir yapıda olmasıdır. Özetle teşebbüs birliği belirli bir amaç için süreklilik arz eden bir yapıda bir araya gelen; tüzel kişiliği olsun yahut olmasın her türlü birliktir. Bu bağlamda Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Barolar Birliği gibi meslek odalarının yanı sıra, Türkiye Futbol Federasyonu da teşebbüs birliği olarak kabul edilmektedir.

70 Kanun'un lafzından hareketle ve edinilen bilgiler doğrultusunda şikâyet konusu Birtaş'ın bir teşebbüs birliği şeklinde yapılanmadığı değerlendirilmiştir. Bununla birlikte ekonomik faaliyetlerde bulunan Birtaş'ın teşebbüs niteliğinde şüphe bulunmamaktadır. Dolayısıyla şikâyet konusu eylemlerin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Başvuruda Birtaş'ın Çin'den ithal ettiği standardı olmayan ve düşük kaliteli kornalar sayesinde maliyet avantajı sağladığı; böylece maliyetin altında satış yapabildiği ve bu yolla rakiplerini pazar dışına itmeye çalıştığı, söz konusu faaliyetlerin Birtaş'ın hakim durumda bulunması nedeniyle rekabet ihlali oluşturduğu iddia edilmiştir.

80 4054 sayılı Kanun'da, hakim durum "Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü" olarak tanımlanmıştır. Hakim durumda bulunmak teşebbüslere birtakım sorumluluklar yüklemektedir. Pazardaki diğer teşebbüslerin yapmaları durumunda ihlal olmayan bazı davranışlar, hakim durumdaki bir teşebbüs tarafından yapıldığında ihlal olarak değerlendirilebilmektedir. Yıkıcı fiyat da bu davranışlar arasında sayılmaktadır. Ancak, başvuruda yer verilen yıkıcı fiyat iddiasının değerlendirilmesine geçilmeden önce teşebbüsün gerçekten hakim durumda olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

90 Hakim durumun en önemli göstergesi ilgili ürün pazarındaki pazar payıdır. Yüksek pazar payları hakim durumun varlığını ispatlamaya tek başına yeterli olmamakla birlikte, bu yönde önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Yüksek pazar payı ile kastedilen %60 ve üzeri iken, bu oranın altındaki paya sahip bir teşebbüsün de (pazara girişte engeller varsa, rakiplerinin pazar payları düşükse, dikey entegrasyonunu sağlamışsa ve ürettiği ürün veya ürünlere müşteri bağımlılığı yüksek ise) hakim durumda kabul edilmesi mümkündür. Tersine bir biçimde yüksek pazar payı olan bir teşebbüsün de pazara girişin kolay olduğu müşteri bağımlılığının olmadığı hallerde hakim durumda kabul edilmesi mümkün olmayacaktır.

100 Şikayet dilekçesinde Birtaş'ın korna markası olan Beta'nın pazar payının %(...) olduğu ifade edilmiştir. Aynı dilekçede şikayetçi Seger'in Türkiye'deki korna satışındaki payının ana sanayide %(...) yedek parçada %(...) olduğu bilgisine yer verilmiştir. Buna göre, pazarda lider konumunda bile olmayan Birtaş'ın %(...) oranındaki pazar payı hakim durum için yeterli değildir. Zira, pazar payının şikayetçiye oranla düşüklüğünün yanı sıra, pazara girişte ciddi engeller yoktur ve pazarda yasal mevzuata uygun üretim yapan Fiamm Klakson, Bosch gibi önemli markaların yanında düşük kalite ve fiyatla üretim ve satış yapan teşebbüsler de bulunmaktadır.

110 Öte yandan, yıkıcı fiyat bir teşebbüsün fiili ve potansiyel rakiplerini fiyat indirimi yoluyla pazar dışına itmek veya piyasaya giriş teşebbüslerini caydırmak suretiyle pazar gücü elde ettiği bir stratejidir. Yani, yıkıcı fiyat uygulaması esas olarak, rakipleri güç duruma sokmayı amaçlayan bir fiyat indirimiyle ortaya çıkmaktadır. Fiyatın yıkıcı karakterde sayılabilmesi içinse makul olamayacak derecede düşük olması (maliyetin altında olması) genel kabul görmektedir. Raportörlerin şikayetçi teşebbüs yetkilisiyle yaptıkları telefon görüşmesinde Birtaş'ın Çin'den düşük kalitede standartsız korna getirdiği ve bu nedenle rakiplerinden düşük fiyat vererek standartlara uygun üretim yapanları zor durumda bıraktığı ifade edilmiştir. Birtaş'ın Çin mallarının ithalatını yaptığı Birtaş satış sorumlusu tarafından da doğrulanmıştır. Edinilen bilgiler ışığında, Birtaş'ın düşük fiyatla satış yapması maliyet yönünden avantajlı Çin ürünlerinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, Birtaş hakim durumda olsaydı dahi yaptığı satışların yıkıcı fiyat olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır.

120 Son olarak, Birtaş'ın E tip onay işareti bulunması gereken kornalara CE işareti koyarak E tip onay belgesiz kornalar piyasaya sürdüğü ve böylece tüketiciyi yanılttığı iddiasının ise 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı değerlendirilmiştir.

08-47/663-257

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; başvuru konusu iddialara ilişkin olarak, 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.